UDHËZUESI I MËSIMDHËNËSIT



Përmbajtja:

Si ta përdorni 3
Rezultatet e të nxënit 3
Fleta e Shpejtë – 45 minuta 3
Përgatitja para orës – 15 minuta 4
Sllajd pas sllajdi 4
Aktivitetet që ruhen për më vonë 9
Siguria dhe saktësia 9
Vlerësim i shkurtër i të nxënit 9

Si ta përdorni

Mbajeni Fletën e Shpejtë pranë laptopit. Për çdo sllajd ndiqni: THUAJ → BËJ → PYET → FLETORJA. Teksti “Thuaj” është model, jo detyrim për lexim fjalë për fjalë. Hapeni fletoren vetëm kur kërkohet; gjatë tregimit kthejeni vëmendjen te ekrani.

Rregulli i kohës: prioritizoni historinë, ndotjen, sigurinë, tri veprimet dhe betimin. Ngjyrosja, labirinti, kartat dhe vizatimi i plotë bëhen pas orës. Loja me ujë është opsionale dhe nuk përfshihet në 45 minutat bazë.

Rezultatet e të nxënit

- Nxënësi tregon me fjalë të thjeshta katër fazat e ciklit të ujit.
- Identifikon burime të zakonshme të ndotjes dhe përmend një pasojë.
- Shpjegon se uji që duket i pastër nuk është domosdoshmërisht i sigurt për pirje.
- Zgjedh të paktën një veprim konkret për kursimin ose mbrojtjen e ujit.

Fleta e Shpejtë – 45 minuta

Blloku	Sllajdet	Koha	Çfarë bëhet
A. Hyrja	1–5	7 min	Fletorja 3; përshëndetja, gjëegjëza, trupi
B. Cikli	6–8	6 min	Fletorja 4, 6; katër faza dhe lëvizje
C. Kosova	9–10	4 min	Fletorja 5; emri i një lumi lokal
D. Ndotja	11–18	12 min	Fletorja 8–9; histori, gjashtë ndotës
E. Filtrimi	19–21	4 min	Fletorja 10; ujë i kthjellët ≠ i pijshëm
F. Veprimi	22–25	7 min	Fletorja 11–12; tri veprime, kuiz
G. Mbyllja	27–28	5 min	Fletorja 16, 19; detyrë dhe betim

Sllajdi 26 – loja me ujë: 5–8 minuta shtesë, vetëm nëse ka hapësirë dhe kohë të sigurt; përndryshe zhvillohet në një aktivitet tjetër. Para testi/pas testi kërkojnë kohë të veçantë: mos i futni në 45 minutat pa hequr një aktivitet tjetër.

Përgatitja para orës – 15 minuta

☐ Kontrollo projektorin, zërin dhe prezantimin; hap skedarin lokalisht.

☐ Personalizo sllajdin 2 me emrin, fotografinë dhe profesionin real.

☐ Përgatit fletoret, lapsat dhe një shembull të lumit/përroit pranë shkollës.

☐ Vendos paraprakisht nëse do të ketë testim dhe kur do të kryhet.

☐ Mos përgatit eksperiment me ujë për pirje; eksperimenti i filtrimit i përket aktivitetit të mëvonshëm.

☐ Nëse planifikohet loja me ujë, siguro gota plastike, lugë dhe sipërfaqe pa rrezik rrëshqitjeje.

Sllajd pas sllajdi

SLLAJDI 1 · HAPJA | 1 min



THUAJ	**Mirëdita! Sot do të njohim Pikën, një pikë uji që udhëton nëpër Kosovë.**
BËJ	Trego personazhin dhe përshëndet klasën.
PYET	A doni ta shoqërojmë Pikën?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 2 · PREZANTUESI | 1 min



THUAJ	**Unë jam [emri] dhe sot do të zbulojmë bashkë pse uji ka rëndësi.**
BËJ	Thuaj emrin, profesionin dhe lidhjen tënde me ujin.
PYET	Kush punon për ta mbrojtur ujin?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 3 · GJËEGJËZA | 2 min



THUAJ	**Bie nga qielli, rrjedh në lumë dhe na duhet çdo ditë. Çfarë jam?**
BËJ	Lexo gjëegjëzën; merr dy përgjigje.
PYET	Çfarë jam?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 4 · NJOHJA ME PIKËN | 1 min



THUAJ	**Kjo është Pika! Le t'i themi: Tungjatjeta, Pika!**
BËJ	Fto klasën ta përshëndesë.
PYET	Ku mund të udhëtojë Pika?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 5 · TRUPI ËSHTË UJË | 2 min



THUAJ	**Më shumë se gjysma e trupit tonë është ujë. Na duhet çdo ditë.**
BËJ	Trego figurën dhe lidh ujin me shëndetin.
PYET	Kur kemi nevojë të pimë ujë?
FLETORJA	Faqja 3 – vetëm shiko

SLLAJDI 6 · CIKLI I UJIT | 3 min



THUAJ	**Dielli ngroh ujin; ai avullon, formon re, bie si shi dhe mblidhet përsëri.**
BËJ	Ndiq katër fazat me gisht. Mos kërko ngjyrosje tani.
PYET	Çfarë ndodh pas reshjeve?
FLETORJA	Faqja 4 – ndiq diagramin

SLLAJDI 7 · UJI I DINOZAURËVE | 1 min



THUAJ	**Uji qarkullon prej shumë kohësh; një pjesë e tij ka qenë në Tokë edhe kur jetonin dinozaurët.**
BËJ	Lidhe me ciklin e ujit.
PYET	A qëndron uji gjithmonë në të njëjtin vend?
FLETORJA	Faqja 6 – shiko

SLLAJDI 8 · PUSHIMI AKTIV | 2 min



THUAJ	**Bëhuni avull, re dhe shi!**
BËJ	Udhëhiq lëvizje të sigurta pranë bankave; pastaj ul klasën.
PYET	Cila lëvizje tregoi shiun?
FLETORJA	Faqja 6 – lëvizjet

SLLAJDI 9 · KU JETON PIKA | 2 min



THUAJ	**Pika gjendet në lumenj, liqene, ujëvara dhe nën tokë.**
BËJ	Trego figurat; mos lexo çdo etiketë.
PYET	Cilin vend me ujë njihni?
FLETORJA	Faqja 5 – shiko

SLLAJDI 10 · UJËRAT E KOSOVËS | 2 min



THUAJ	**Edhe pranë shkollës sonë ka ujëra që duhet t'i mbrojmë.**
BËJ	Përmend një lumë lokal; lëri nxënësit ta emërtojnë.
PYET	Si quhet lumi ose përroi afër nesh?
FLETORJA	Faqja 5 – shkruaj një emër

SLLAJDI 11 · STORJA: LUMI I PASTËR | 1 min



THUAJ	**Pika mbërriti në një lumë të pastër, ku peshqit notonin të qetë.**
BËJ	Trego ujin dhe peshqit; ruaj ton të ngrohtë.
PYET	Si ndihet Pika?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 12 · STORJA: NDRYSHIMI | 1 min



THUAJ	**Papritur Pika pa mbeturina dhe uji filloi të ndryshonte.**
BËJ	Trego shishen ose mbeturinat.
PYET	Çfarë ndryshoi?
FLETORJA	Faqja 8 – shiko figurën

SLLAJDI 13 · STORJA: UJI U NDOT | 1 min



THUAJ	**Uji u bë i turbullt dhe peshqit u larguan.**
BËJ	Ndal pak para pyetjes.
PYET	Pse u larguan peshqit?
FLETORJA	Faqja 8 – shiko

SLLAJDI 14 · ÇFARË ËSHTË NDOTJA | 2 min



THUAJ	**Kur në ujë hyjnë gjëra të dëmshme, uji ndotet.**
BËJ	Shpjego termin me një shembull të thjeshtë.
PYET	Çfarë nuk duhet të jetë në lumë?
FLETORJA	Faqja 8 – lexo titullin

SLLAJDI 15 · BURIMET E NDOTJES | 2 min



THUAJ	**Plastika, vaji, kimikatet dhe ujërat e zeza mund ta ndotin ujin.**
BËJ	Trego katër shembujt.
PYET	Cilin prej tyre keni parë?
FLETORJA	Faqja 8 – shiko figurën

SLLAJDI 16 · GJEJ NDOTJEN | 3 min



THUAJ	**Bëhuni detektivë: gjeni gjashtë burime ndotjeje. Peshku nuk është ndotës.**
BËJ	Numëro shkarkimin e fabrikës, shishen, qesen, gomën, vajin dhe mbeturinat.
PYET	Pse nuk duhet të jenë në lumë?
FLETORJA	Faqja 9 – shëno numrin

SLLAJDI 17 · KUSH VUAN | 1 min



THUAJ	**Uji i ndotur mund të dëmtojë njerëzit, kafshët dhe peshqit.**
BËJ	Trego pasojat pa shembuj frikësues.
PYET	Kush ka nevojë për ujë të pastër?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 18 · BIMËT DHE UJI | 1 min



THUAJ	**Edhe bimët marrin ujë përmes rrënjëve.**
BËJ	Trego rrënjët dhe tokën.
PYET	Nga e marrin bimët ujin?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 19 · TOKA SI FILTËR | 2 min



THUAJ	**Toka ndalon disa papastërti, por nuk e bën çdo ujë të sigurt për pirje.**
BËJ	Trego shtresat dhe lexo paralajmërimin.
PYET	A mund ta pimë ujin vetëm pse duket i pastër?
FLETORJA	Faqja 10 – shiko; JO eksperiment

SLLAJDI 20 · ÇFARË MBETET NË UJË | 1 min



THUAJ	**Disa ndotës mund të mbeten edhe kur uji duket më i kthjellët.**
BËJ	Krahaso figurat dhe thekso kufirin e filtrimit.
PYET	A është ky ujë domosdoshmërisht i pijshëm?
FLETORJA	Faqja 10 – shiko

SLLAJDI 21 · TOKA NUK MJAFTON | 1 min



THUAJ	**Më mirë ta mbrojmë ujin përpara se të ndotet.**
BËJ	Kalo nga problemi te zgjidhja.
PYET	Kush mund ta ndihmojë Pikën?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 22 · MOS HIDH MBETURINA | 1.5 min



THUAJ	**Mbeturinat e hedhura në tokë mund të shkojnë në lumë.**
BËJ	Krahaso lumin e pastër me të ndoturin.
PYET	Ku i hedhim mbeturinat?
FLETORJA	Faqja 11 – veprimi 2

SLLAJDI 23 · MBYLL RUBINETIN | 1.5 min



THUAJ	**Mbylle rubinetin gjatë sapunimit dhe hape kur shpëlan duart.**
BËJ	Imito larjen e duarve.
PYET	Kur e hapim rubinetin?
FLETORJA	Faqja 11 – veprimi 1

SLLAJDI 24 · TREGOJU TË TJERËVE | 1.5 min



THUAJ	**Tregoju familjarëve çfarë mësove për ujin.**
BËJ	Kërko një premtim të vogël.
PYET	Kujt do t'ia tregosh?
FLETORJA	Faqja 11 – veprimi 3; faqja 18 në shtëpi

SLLAJDI 25 · E VËRTETË APO GABIM | 2.5 min



THUAJ	**Dëgjo pohimin, mendo dhe voto.**
BËJ	Lexo tri pohimet e ekranit dhe zbulo përgjigjet pas votimit.
PYET	Pse është gabim të thuhet se uji i pastër nuk harxhohet?
FLETORJA	Faqja 12 – pesë pohimet plotësohen më vonë

SLLAJDI 26 · LOJA E RUAJTJES – OPSIONALE | Opsional



THUAJ	**Çdo pikë ka rëndësi. Bashkëpunimi është më i rëndësishëm se shpejtësia.**
BËJ	Vetëm me kohë shtesë: gota plastike, pa vrapim, pa rrezik rrëshqitjeje.
PYET	Si e ruajmë ujin?
FLETORJA	Mbyllur

SLLAJDI 27 · DETYRA KRIJUESE | 2 min



THUAJ	**Zgjidh një temë dhe vizato në shtëpi se pse uji ka rëndësi.**
BËJ	Shpjego tri temat dhe afatin real. Mos premto përzgjedhje pa konfirmim.
PYET	Cilën temë do të zgjedhësh?
FLETORJA	Faqja 16 – zgjidh temën

SLLAJDI 28 · BETIMI I HEROIT | 3 min

THUAJ	**Unë premtoj ta kursej ujin, të mos hedh mbeturina dhe t'i mësoj edhe të tjerët.**



BËJ	Lexo betimin së bashku; kërko emrin, shkollën dhe datën.
PYET	Cilin veprim do të bësh sot?
FLETORJA	Faqja 19 – plotëso betimin

Aktivitetet që ruhen për më vonë

- Faqja 4: ngjyrosja e ciklit të ujit dhe vendosja e numrave 1–4.
- Faqja 7: labirinti; duhet kontrolluar rruga e saktë para shpërndarjes.
- Faqet 13–14: kartat për prerje, me ndihmën e një të rrituri dhe provë të shtypjes dyanëshe.
- Faqja 15: lexim plotësues për ujin në botë.
- Faqja 16: vizatimi krijues për ekspozitë, sipas afatit të konfirmuar.
- Faqja 17: fjalorthi dhe vizatimi/shënimi i lumit lokal.
- Faqja 18: bisedë me familjen dhe zgjedhja e një veprimi të përbashkët.

Siguria dhe saktësia

- Mos lejoni pirjen e ujit nga lumi ose nga një filtër demonstrues. Uji që duket i kthjellët nuk është domosdoshmërisht i pijshëm.
- Mos përdorni gota qelqi në lojë; mos lejoni vrapim në sipërfaqe të lagura.
- Nëse një nxënës raporton pirje të ujit të pasigurt, ndiqni procedurat shëndetësore të shkollës dhe njoftoni personin përgjegjës.
- Për fotografim/filmim përdorni vetëm formularë dhe procedura të miratuara nga organizatorët dhe shkolla.

Vlerësim i shkurtër i të nxënit

Në fund kërko tri përgjigje:

(1) Ku shkon Pika pas shiut?

(2) Emërto një gjë që ndot ujin.

(3) Çfarë do të bësh për ta mbrojtur?